

Kommunebilde for Leka kommune 2020

Et grunnlag for dialog mellom Leka kommune og Fylkesmannen i Trøndelag

1 Innledning

Fylkesmannen i Trøndelag søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Derfor legger *kommunestatistikken* og *kommunebildene*, sammen med *Fylkesmannens kommunebesøk*, viktige premisser for dialogen. *Kommunebildene* gjengir embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkelttjenester og forvaltningsområder.

Kommunebildene utarbeides i forbindelse med *Fylkesmannens kommunebesøk* og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av besøket, basert på dialogen med kommunen. Etter besøkene publiseres bildene på Fylkesmannens nettside.

Etter denne innledningen, presenteres et utvalg av faktabasert informasjon om den aktuelle kommunens geografi, befolkning, bo- og arbeidsmarked og den kommunale organisasjonen i kapittel 2. Kapittel 3 gjengir Fylkesmannens hovedbilde av den aktuelle kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen. Dette omfatter også en oppsummering av trafikklysvurderingene i kapittel 4 samt en liste med tema Fylkesmannen ønsker dialog om under *Fylkesmannens kommunebesøk*.

Kapittel 4 har følgende gjennomgående innhold og struktur for de underordnede delkapitlene:

- **Fokusområder** – angir med utgangspunkt i statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen, hvilke områder som Fylkesmannen i et forvaltnings- og utviklingsperspektiv vil legge særlig vekt på i dialogen om de enkelte tjeneste- og forvaltningsområdene i kommunen.
- **Sentrale nøkkeltall** – gjengir særlig relevant statistikk som gir et overordnet bilde av tjeneste- eller forvaltningsområdet sett opp mot fokusområdene eller området som helhet. Med mindre annet er oppgitt i fotnote er nøkkeltallene hentet fra SSB. Utfyllende statistikk for de ulike områdene finnes i Kommunestatistikken.
- **Fylkesmannens bilde av området** – gjengir Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon sett opp mot fokusområdene, herunder:

	Vesentlig informasjon for helhetsbildet
	Styrker og muligheter
	Svakheter, utfordringer og sårbarhet
	Framtidsperspektivet – utfordringsbildet og handlingsrom
 Farge	Det benyttes trafikklys for å visualisere Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet. Trafikklysene gjengir vår vurdering med tanke på kvalitet, sårbarhet og bærekraft per dags dato, og i hvilken grad det er indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis. Vurderingen gjengis med fargene rød , gul og grønn for hhv. svak , middels eller god . Sammen med trafikklyset gis det en kort tekstlig oppsummering og begrunnelse for trafikklysvurderingen.

- **Sentrale tema** – tema/forhold som det vil være særlig aktuelt å følge opp i den sektorvise dialogen mellom kommunen og Fylkesmannen eller i kommunens eget utviklingsarbeid. *Det legges ikke opp til en omfattende dialog om de enkelte oppfølgingspunktene i kapittel 4 under Fylkesmannens kommunebesøk.*

Innhold

1	Innledning.....	1
2	Kort om kommunen	3
2.1	Befolkning.....	3
2.2	Bo- og arbeidsmarked	4
3	Fylkesmannens hovedbilde av kommunen	5
4	Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder	7
4.1	Kommunal planlegging	7
4.2	Kommunal økonomi.....	8
4.3	Samfunnssikkerhet og beredskap	9
4.4	Folkehelse	10
4.5	Omsorgstjenestene	11
4.6	Kommunehelsetjenesten.....	12
4.7	Sosialtjenesten	13
4.8	Integrering og bosetting.....	14
4.9	Barnehage	15
4.10	Grunnskole	16
4.11	Barnevern	17
4.12	Klima og miljø.....	18
4.13	Landbruk.....	19
4.14	Reindrift	20

Lekas kommunevåpen består av en vinget ørnekle i gull på rød bunn. Dette viser til ørnerovet på Leka; i 1932 skal angivelig ei tre og et halvt år gammel jente på tolv kilo ha blitt tatt av ørn i Leka kommune.

2 Kort om kommunen

Leka kommune¹ ligger ut mot havet lengst nordvest i Trøndelag. Leka er en øykommune, og har et landareal på 108 km². Størst er øya Leka (57 km²). Øst for denne ligger Austra, hvor den vestlige del, Gutvik (38 km²), tilhører Leka, mens resten tilhører Bindal i Nordland. Rundt øya Leka ligger en mengde småøyer og skjær, tolv km mot nord ligger Hortaøyene og 30 km mot nordvest ligger Sklinnaøyene, som er den mest komplette sjøfugllokaliteten mellom Røst og Runde, med alke, lomvi, lunde, havhest, teist, havsvale med mer. Her finnes kanskje verdens største koloni av toppskarv. Kommunen ble opprettet i 1860 ved utskillelse fra Kolvereid. Gravvik kommune ble utskilt fra Leka i 1909. Det finnes ingen tettsteder i kommunen, men tettbebyggelsen Leknes er kommunens administrasjonssenter.

De viktigste næringene er jordbruk og fiskeoppdrett, som beskjeftiger omkring 67 prosent av befolkningen. Mange arbeider som sjøfolk og innen offshore. I tillegg bedrives fiske, og det leveres store mengder fisk til mottakene i kommunen. Jordbruket er stort sett basert på husdyrhold, og Leka har i en årrekke hatt den største melkeproduksjonen per innbygger i Norge. Ellers er det noe sauehold, også gammel norsk sau (villsau) samt noe høns.

Leka kommune

Ordfører: Elisabeth Helmersen (AP)

Varaordfører: Mari-Anne Hoff (SV)

Politisk organisering: Formannskap (ingen hovedutvalg)

Kommunestyret: 15 representanter: 6 Ap, 7 Sp, 1 SV og 1 V

Valgdeltakelse: 83,2 % (kommunestyrevalget i 2019)

Kommunedirektør: Oddvar Aardahl

Administrativ organisering: 3-nivå modell med rådmann og 3 områdeledere

Struktur: Stortinget vedtok i 2017 med knapp margin at Leka skulle slås sammen med Vikna og Nærøy kommuner i Trøndelag og Bindal Nordland. Dette vedtaket ble senere samme år opphevet. Grensejustering av Austra (Gutvik) har også vært utredet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedtok i 2019 at dette ikke skulle gjennomføres.

Interkommunalt samarbeid: Namdal regionråd
Ulike tjenestesamarbeid med kommuner i Namdalen og Bindal kommune i Nordland

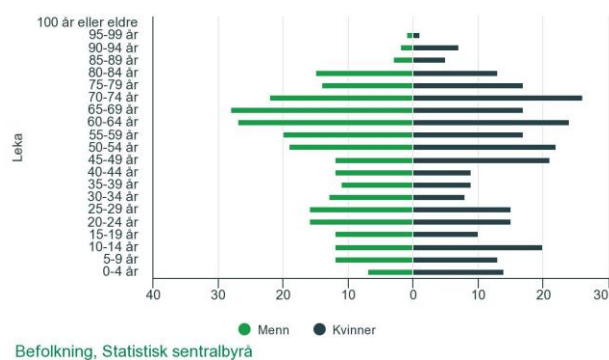
2.1 Befolkning

Ved inngangen til 2020 var det registrert 557 innbyggere i kommunen. Dette var en nedgang på 10 innbyggere siden årsskiftet 2018-2019. Nedgangen skyldes et fødselsunderskudd på 4 personer, en netto innvandring på 5 person og en netto innenlandsk utflytting på 11 personer. Kommunene hadde også en samlet nedgang på 15 innbyggere i 2018 og 2 i 2017. Det var imidlertid en oppgang på 4 innbyggere i 1. kv. 2020.

¹ Store Norske Leksikon

Diagrammet viser antall personer i ulike aldersgrupper i kommunen, fordelt på menn og kvinner ved inngangen til 2020. SSB sin befolkningsframskriving fra 2018² viser en forventet folkemengde på 540 i 2030 og 490 i 2040. Forsørgerbyrden for eldre (antallet over 65 år relativt til antallet 20-64 år) var i 2018 på 0,58 og den forventes å øke til 0,81 i 2040. Tilsvarende tall for landet som helhet var hhv. 0,29 og 0,43. Andelen av befolkningen i kommunen med innvandrerbakgrunn er 10,2 %³.

Aldersfordeling per 1. januar 2020

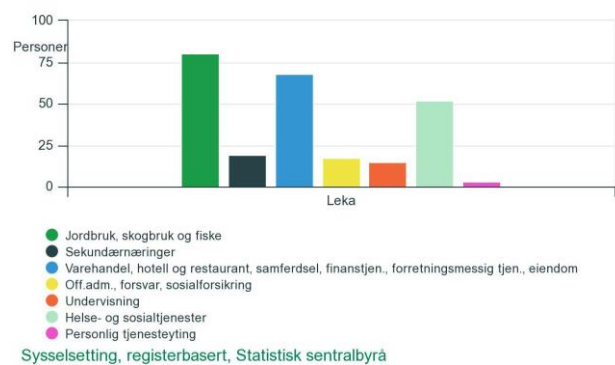
2.2 Bo- og arbeidsmarked

Kommunen er sammen med Nærøysund og Bindal en del av Nærøysund bo- og arbeidsregion.

I 2019 var det 240 sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen. Av disse var 206 bosatt i kommunen, 8 bosatt i tidligere Nærøy, 8 bosatt i Brønnøy og 4 bosatt i Bindal. Av sysselsatte som var bosatt i kommunen, var det 19 som pendlet til tidligere Vikna, 6 til tidligere Nærøy og 4 til Namsos.

Arbeidsplassdekningen⁴ i kommunen var samme år på 116,5 %.

Hva innbyggerne arbeider med, 2019

Diagrammet over viser hva innbyggerne i kommunen arbeidet med ved inngangen til 2020. Andelen sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak utgjør 62,7 % av de sysselsatte i kommunen (beregnet 2018). Landsgjennomsnittet lå på 68,0 %.

Av kommunens befolkning over 16 år er det 45,6 % (37,1 % i landet) som har fullført videregående skole, 3,5 % (3,0) som har fagskole, 15,1 % (24,3) som har 4-årig høyere utdanning og 2,0 % (10,3) som har høyere utdanning på mer enn 4 år.

Sentrale nøkkeltall	2020	Landet 2020
Helt arbeidsledige i pst. av arbeidsstyrken per 31.05 (antall i parentes) ¹	2,7 (95)	6,4
Mottakere av uføretrygd i pst. av befolkningen 18-67 år per 31.03 (antall i parentes) ¹	14,3 (44)	10,4
Lønnstakere med legemeldt sykefravær i pst. av arbeidstakere i alt per 01.01 (antall i parentes)	4,5 (10)	6,4

1) Kilde NAV

² MMMM-alternativet (middels nasjonal fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring)

³ Innvandrere omfatter førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere.

⁴ Sysselsatte som arbeider i kommunen som andel av sysselsatte som bor i kommunen.

3 Fylkesmannens hovedbilde av kommunen

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt hovedbilde av kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder i kapittel 4.

Fylkesmannens bilde av kommunen	
	Øykommunen Leka er en liten kommune, målt i innbyggertall (nest minst i Trøndelag). I kommunereformprosessen valgte Leka å fortsatt bestå som egen kommune, og med det ivareta alle kommunens roller, både som tjenesteprodusent, myndighetsforvalter, samfunnsutvikler og som demokratisk arena. Enkelte oppgaver og tjenester løses imidlertid gjennom interkommunalt samarbeid.
	Leka kommune har i løpet av siste fem årene forbedret både læringsresultater og læringsmiljøresultater i grunnskolen. Landbrukskontoret er aktivt og jobber godt på alle fagområder. Kommunen har fått betydelige inntekter fra havbruksfondet.
	Et gjennomgående tema for mange av tjeneste- og forvaltningsområdene er sårbarhet og kompetanseutfordringer, og å sikre tilstrekkelige ressurser for å ivareta innbyggers rettigheter og tjenester. Dette gjelder både på tjenesteområder innenfor helse og omsorgsfeltet og innenfor skole og barnehage, og i rollen som forvaltningsmyndighet, eksempelvis planmyndighet, samfunnssikkerhet og beredskap. På samme måte som Fylkesmannen påpekte i sin tilråding til kommunereformen, viser kommunebildet at Leka kommune har behov for å se på løsninger som reduserer sårbarhet knyttet til tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse. Fylkesmannen sitter også med et inntrykk av at oppgave- og rollefordeling bør tydeliggjøres.
	Kommunen får mange gule og røde områder. Det er viktig at kommunen jobber systematisk og målrettet med de aktuelle områdene for å unngå at utfordringene øker. Selv om kommunen har en bra økonomisk buffer, er kommunen økonomisk avhengig av utbetalinger fra havbruksfondet for å kunne opprettholde og balansere driften. Det er derfor viktig at kommunen iverksetter tiltak for å styrke kommunens økonomiske bærekraft. Kommunen må ha kraft til å skape utvikling både på tjenesiden og som samfunnsutvikler, samt å sikre innbyggernes rettsikkerhet for at innbyggerne skal få gode og likeverdige velferdstjenester også i fremtiden. Kommunen må sette fokus på hvordan de vil håndtere utfordringsbildet og skape handlingsrom, herunder hvilke oppgaver de vil løse selv og hvilke de vil løse gjennom interkommunalt samarbeid. Kommunen skal utarbeide en planstrategi innen utgangen av oktober i år. En oppdatert og styrket areal- og samfunnsplanlegging kan bidra til vekst og samfunnsutvikling.
Fylkesmannens inntrykk av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder	
 Rød	Områdene <i>samfunnssikkerhet og beredskap, omsorgstjenestene og barnehage</i> anses som svake med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er indikasjoner på betydelige avvik eller høy risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
 Gul	Områdene <i>kommunal planlegging, kommunal økonomi, folkehelse, kommunehelsetjenesten, integrering og bosetting, sosialtjenesten, barnevern og klima og miljø</i> anses som middels med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er

	indikasjoner på mindre avvik eller middels risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
3 Grønn	Områdene <i>grunnskole, landbruk og reindrift</i> anses som gode med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er ikke indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
Sentrale tema og dialogpunkt	
<p>1. Styring og forvaltning av kommunen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for å styrke kommunens økonomiske handlingsrom? • Hva er status og videre strategi for interkommunalt samarbeid? Hvordan styres dette? • Hva er status og planer for videre arbeid med organisering, oppgave og ansvarsfordeling i kommunen? • Er det spesielle område Fylkesmannen kan bidra med, knyttet til opplæring og veiledning? • Kommunens deltagelse i faglige nettverk? • Planer for søknader om utviklingsmidler? 	
<p>2. Bærekraft og kommunen som samfunnsutvikler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan vurderer kommunen sin egen sårbarhet knyttet til kompetanse og kapasitet, både knyttet til tjenesteproduksjon og styringsressurser? • Hvordan kan bærekraften styrkes gjennom økt attraktivitet og utviklingskraft? • Kommunen skal utarbeide en planstrategi innen utgangen av oktober i år. Hva legges til grunn i dette arbeidet, og hvilke planer har kommunen for rullering av kommuneplanens samfunns- og arealdel? • Hvilke planer har kommunen for gjennomføring av helhetlig ROS og oppdatering av kommunens beredskapsplan? • Hva er status i forhold til kommunens arbeid på klima og miljøfeltet? • Hvordan kan kommunen styrke tilrettelegging og stimulering av jordbruksmiljøet både faglig og sosialt? 	
<p>3. Sikre innbyggere likeverdige tjenester</p> <p><i>Dette gjelder både tjenester kommunen selv ivaretar og oppgaver som er lagt til vertskommunesamarbeid. Utviklingsperspektiv knyttet til både kompetanse og kapasitet.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen en helhetlig plan for fremtidige omsorgstjenester, herunder demensomsorgen, og hvilke tiltak vil kommunen iverksette for å rekruttere og beholde nødvendig helsepersonell? • Hva er årsaken til at barnehagen ikke oppfyller bemanningsnormen? • Hvordan jobber kommunen med å oppfylle bemanningsnormen? • Hvordan jobber kommunen med å opprettholde kompetansekrav til lærere, både på barnetrinnet og ungdomstrinnet? • Hvordan jobber kommunen med kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn som ikke er i arbeid eller utdanning? • Hvordan ivaretas sosialtjenester for innbyggerne i kommunen? • Hvordan følges barn og unge opp i familier med lav inntekt? 	

4 Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt inntrykk av kommunen som tjenesteyter eller forvalter på enkeltområder, herunder styrker og svakheter, utfordringsbilde og handlingsrom, sett opp mot statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen.

4.1 Kommunal planlegging

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt 14. mai 2019. • Avveininger ut fra hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging, barn- og unge, produksjonsgrunlaget for jord- og skogbruk, herunder beiteressursene, naturmangfold/naturverdier, landskap, friluftsliv og strandsoneforvaltning. • Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Dispensasjoner fra plan (antall)	11	7	IA
Reguleringsplaner vedtatt (antall)	0	0	IA
Kommuneplanens arealdel sist vedtatt (årstall)	IA	2013	IA
Kommuneplanens samfunnsdel sist vedtatt (årstall)	IA	2010	IA
Fylkesmannens bilde av området			
	Ingen aktivitet vedrørende reguleringsplaner i de to foregående årene. Utfra størrelsen/omfanget på dispensasjonssøknader sendt til uttalelse, synes det som om kommunen håndterer sin arealforvaltning ved dispensasjon fremfor plan.		
	Er en av deltakerkommunen i arbeidet med kystsonenplanen for Namdalen.		
	Lite fagmiljø som vurderes å være sårbart, samtidig er aktiviteten på plan svært liten.		
	Viktig for kommunen og avklare rolleforståelsen som kommunal planmyndighet. Alder på kommuneplanens areal- og samfunnsdel tilsier at overordna planverktøy er noe utdatert og tar ikke nødvendigvis opp i seg fremtidige utfordringer og strategier for Lekasamfunnet		
 Gul	Kommunen er sårbart med hensyn til ressurser knyttet til kommunal arealplanlegging, og dermed kraften som plan får som et verktøy for å bidra til vekst og samfunnsutvikling.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ferdigstilling av kommunal planstrategi skal foretas innen utgangen av oktober 2020. Er arbeidet igangsatt? 2. Overordna planverktøy er relativt gammelt. Planer for rullering av kommuneplanens samfunns- og arealdel? 			

4.2 Kommunal økonomi

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Økonomisk handlingsrom og bærekraft. Økonomistyring. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019 ¹
Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter	22,8	-4,0	1,4
Arbeidskapital ² i pst. av brutto driftsinntekter	33,0	51,4	20,6
Netto renteesponering i pst. av brutto driftsinntekter	-1,8	15,6	47,3
Fri egenkapital drift i pst. av brutto driftsinntekter	31,3	30,9	11,7
Skatt i pst. av landsgjennomsnittet	76,6	74,9	100
1) Landet uten Oslo 2) Ekskl. premieavvik			
Fylkesmannens bilde av området			
	I inntektssystemet er kommunens utgiftsbehov beregnet til å være 56,3 % høyere enn gjennomsnittskommunen (52,2 % for 2019). Kommunen har innført eiendomsskatt i hele kommunen med en generell skattesats på 7,0 promille (2 promille for bolig- og næringseiendommer). Årsregnskapet for 2018 viste 58,8 mill. kr fordelt til drift og et mindreforbruk på 3,0 mill. kr. Foreløpige tall for 2019 viser et merforbruk på 0,23 mill. kr (KOSTRA). Kommunen har 2 registreringer og totalt drøyt 3 år i ROBEK, sist i 2009.		
	God likviditet (arbeidskapital) Høy andel fri egenkapital (økonomisk buffer)		
	Negativt netto driftsresultat for 2019 (anbefalt minimum er 1,75 % av brutto driftsinntekter i makro over tid). Kunstig høyt driftsresultat for 2018 på grunn av utbetaling på 20,8 mill. kr fra havbuksfondet. Økende, men likevel moderat gjeldsnivå og renteesponering. Liten økonomi som er svært sårbar for bl.a. endringer i tjenestebehov. Det tas det forbehold i revisors konklusjon om både regnskapet og budsjettet i revisors beretning til årsregnskapet for 2018 (mangelfull bokføring og regulering).		
	Budsjettet for 2020 er saldert med bruk av fond og kommunen er økonomisk avhengig av utbetaling fra havbruksfondet. Det er vedtatt en prosess for å etablere samsvar mellom utgifter og inntekter og en revidering av budsjettet innen utgangen av april. Kommunen er sårbar på fagkompetanse, med høy grad av turnover på økonomiområdet, og har vært avhengig av ekstern bistand og samarbeidsløsninger med nabokommuner.		
 Gul	Selv om kommunen har en bra økonomisk buffer, er kommunen økonomisk avhengig av utbetalinger fra havbruksfondet for å kunne opprettholde og balansere driften. Dette setter kommunens økonomi under press, og det er derfor viktig at kommunen iverksetter tiltak for å redusere risiko og styrke kommunens økonomiske bærekraft. Kommunen er sårbar med hensyn til demografiendringer, og er i tillegg svært sårbar når det gjelder kapasitet og kompetanse innen økonomiområdet.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for å styrke kommunens økonomiske bærekraft? Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for å redusere sårbarheten knyttet kapasitet og kompetanse innen økonomiområdet? 			

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha mål og plan for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal være revidert i løpet av de siste 4 år Overordnet beredskapsplan skal være revidert i løpet av siste år Skal ha gjennomført eller deltatt på øvelse i løpet av siste 2 år Helhetsbilde basert på DSB kommuneundersøkelse 2020, samt vurdering etter tilsyn mv. 		
Sentrale nøkkeltall	2019	Landet 2019
Helhetlig ROS-analyse sist revidert (årstall)	2015	IA
Overordnet beredskapsplan sist revidert (årstall)	2018	IA
Beredskapsøvelse sist gjennomført (årstall)	2018	IA
Helhetsbilde basert på kommuneundersøkelsen (maks 37 poeng)*	26	IA
Fylkesmannens bilde av området		
	Leka kommune har god kjennskap til de beredskapsmessige utfordringene i lokalsamfunnet. Da Leka er en liten kommune har de også oversikt over hvilke ressurser som finnes i kommunen og hvordan disse kan kontaktes og benyttes. Fylkesmannen førte i 2018 tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helsemessig beredskap i Leka kommune. Avvik og merknader etter dette tilsynet er ikke fulgt opp på tross av mange purringer.	
	Leka kommune har god kjennskap til de beredskapsmessige utfordringene i lokalsamfunnet og jobber greit med samfunnssikkerhet og beredskap, men er dårlig på å dokumentere det de kjenner, de tiltak de gjør og hvilke tiltak de har forberedt dersom en hendelse skulle oppstå.	
	Leka mangler mål og plan for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Leka bør ha en fullstendig gjennomgang av sitt planverk for å få «en rød tråd» i sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Avvik etter tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap må lukkes.	
	Leka må dokumentere sine mål og planer og arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Det anbefales at veileder for helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunene benyttes (revidert versjon kommer i juni) for det videre arbeidet.	
 Rød	Et helhetlig, målrettet og effektivt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap krever at det utarbeides mål og plan for arbeidet. Plandokumenter må revideres slik at arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap går som en rød tråd gjennom planverket helt fra planstrategi til reguleringsplaner. Avvik og merknader fra tilsyn i 2018 må følges opp og lukkes.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> Leka må utarbeide mål og plan for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap Leka må revidere/utarbeide ny helhetlig ROS-analyse i tråd med veileder. Med bakgrunn i ROS-analyse må Leka kommune utarbeide overordnet beredskapsplan 		

4.4 Folkehelse

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Kommunens fokus på folkehelse skal gjenspeiles i all planlegging. Det skal jobbes aktivt med å redusere sosiale ulikheter i helse. Satse på forebyggende tilbud med fokus på deltakelse, aktivitet og mestring. Psykisk helse og forebyggende rusarbeid skal være inkludert som en likeverdig del i folkehelsearbeidet. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Mottakere av uføreytelser 18-44 år, gj.snitt siste 3 år, 2015-2017 (%)	-	-	
Andel ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa (%) ¹	-	-	
Kilde: FHI 1) Kilde: Ungdata-undersøkelsen			
Fylkesmannens bilde av området			
	Ungdom i Leka flytter fra kommunen for å gå på videregående skole. Ved god dialog med ungdommene gjennom årene på videregående kan de støttes underveis og motiveres til å komme tilbake.		
	Leka er med i prosjekt program for folkehelse hvor fokuset er å fremme god psykisk helse for barn og unge. FHI sitt folkehelsebarometer viser trygg drikkevannsforsyning for de som er tilknyttet større vannverk. God luftkvalitet. Det er høyt engasjement i lokalmiljøet, og høy valgdeltagelse, noe som er positivt for folkehelsen. Det er besluttet å opprette stilling som Folkehelsekoordinator. Kommunen har utarbeidet trafiksikkerhetsplan.		
	Kommunen har ikke oversiktsdokument. Andelen 17-åringer med KMI over 25 kg/m ² ved sesjon er 49 % for Leka, noe som er dobbelt så mange som gjennomsnittet for fylket med 24 %. Antall skader behandlet på sykehus er høyere enn sammenlignbare gjennomsnitt, og dessuten økende de siste årene.		
	Målrettet arbeid med faktorer som påvirker folkehelsen kan redusere belastning på kommunens helsetjeneste. I årene fremover bør folkehelsearbeidet systematiseres og samfunnsmedisinsk kompetanse må brukes aktivt, spesielt i arbeidet med å utarbeide oversiktsdokumentet.		
 Gul	Et helhetlig, målrettet og effektivt folkehelsearbeid krever et oppdatert oversiktsdokument som grunnlag for planlegging og prioritering av tiltak. Dette er ikke på plass.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Forankring av folkehelsearbeidet i kommunen Utarbeiding av oversiktsdokument. Aktivitetstilbud til barn og unge 			

4.5 Omsorgstjenestene

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal ha nødvendig kompetanse. • Kommunen tilpasser omsorgstjenestene til fremtidige behov. • Kommunen bruker planlegging som verktøy i sitt arbeid med omsorgstjenestene. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helseutd. (%)	83,1	85.1	77.7
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	54 683	54 648	28 741
Avtalte årsverk sykepleiere med spes./videreutd. per 10 000 innb.	0.13	0.09	7.22
Avtalte årsverk sykepleiere uten spes./videreutd. per 10 000 innb.	118.77	135.15	45.93
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	Leka kommune har en felles organisering for hjemmetjeneste og institusjon.		
	Det er en høy andel faglærte i tjenestene.		
	Andelen eldre over 80 år er høy og aldersbæreevnen lav. Kombinert med en høy snittalder for helsefagarbeidere og sykepleiere gir dette store utfordringer for fremtidens omsorgstjenester, både med tanke på ressursbruk og tilgang på kompetanse.		
	Kommunen må raskt foreta en analyse av fremtidens omsorgsbehov og lage en plan hvor tiltak blir synliggjort. Kommunen må her beskrive utvikling av demensomsorg, og hvordan de skal ta i bruk velferdsteknologi og frivilligheten i sitt omsorgsarbeid.		
 Rød	Den samlede vurderingen knytter seg til en høy andel eldre, risiko for knapphet på helsepersonell i fremtiden og manglende plan for å sikre fremtid bærekraft i omsorgstjenestene.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Helhetlig plan for fremtidige omsorgstjenester 2. Demensomsorgen 3. Rekruttere og beholde nødvendig helsepersonell 			

4.6 Kommunehelsetjenesten

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha tilstrekkelig legedekning. Kommunen skal prioritere skolehelsetjeneste og helsestasjon. Kommunene skal ha koordinerende enhet. Kommunene skal gi helsetjenester til personer med rusavhengighet og psykiske utfordringer. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetj. per 10 000 innb. 0-20 år	51.8	52.3	44.1
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere	17.6	18.0	11.4
Årsverk med videreutd. i psykisk helse per 10 000 innb.	3.5	3.6	9.0
Antibiotika resepter per 1000 innb. 0-79 år per år (antall)	150	130	311
1) Landet uten Oslo 2) Kilde: FHI			
Fylkesmannens bilde av området			
	Legekontoret er bemannet med vikarordning. Kommunen benytter responscenter i Namsos for sine trygghetsalarmer. Fylkesmannen gjennomførte ROP tilsyn høsten 2019 og videre oppfølging etter tilsynet er overlatt til kommunen.		
	Det er lav bruk av antibiotika. God dekning med helsesykepleier.		
	Sårbarhet ved uforutsett fravær i legetjenesten. Samordning og tverrfaglig arbeid innen rehabilitering og i tilbudet til brukere med kompleks tilstand og sammensatt tjenestebehov.		
	Kravene til fremtidens helsetjenester vil skjerpes grunnet oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten og utvikling i behandlingsmuligheter.		
 Gul	Det er risiko for at kommunen ikke kan dekke befolkningens behov for helsetjenester fremover.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Tilgang til kompetanse som ivaretar tverrfaglighet og sammensatte behov Samarbeid med andre kommuner 			

4.7 Sosialtjenesten

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • At de sosiale tjenestene er forsvarlige og tilgjengelige for innbyggerne i kommunen • At kommunen arbeider godt med lavinntektsfamilier • At det foreligger gyldig delegasjon av myndighet på tvers av kommunegrenser 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Antall sosialhjelpsmottakere	15	15	116 032
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	7	13	58 573
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	-	3	15 557
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	NAV Leka driftes av Nærøysund kommune, og har åpent for drop- in hver onsdag 10-14, og for avtalte møter de andre dagene. Fylkesmannen har ikke kunnskap om innbyggerne benytter seg av dette, eller møter på NAV-kontoret i Nærøysund. Det er ingen endring i antall mottagere av økonomisk stønad fra 2018 – 19, men en stor prosentvis økning i antall barn i familier som mottar økonomisk stønad.		
	Det er positivt at Leka kommune nå har inngått vertskommuneavtale med Nærøysund, blant annet fordi dette er en forutsetning for å fatte gyldige vedtak om sosiale tjenester. Fylkesmannen har ikke mottatt klagesaker fra innbyggere på Leka etter 1.1.18, og har ikke hatt hendelsesbasert eller ordinært tilsyn med NAV-kontoret. Tall fra KOSTRA viser at Leka har gitt økonomisk råd og veiledning til 14 personer i 2018 (ikke rapportert tall for 2019). Dette er en tjeneste som er ekstra viktig nå fordi mange opplever inntektsnedgang, både på kort og lang sikt.		
	Kommunen har ikke hatt deltagere i kvalifiseringsprogram på flere år. 3 personer hadde i 2019 økonomisk stønad som hovedinntektskilde, og kan være i målgruppa for program. Dette må kommunen være oppmerksom på, fordi programmet er en rettighet. Det er bekymringsfullt at antallet antall barn som lever i familier som mottar økonomisk stønad nesten er doblet fra 2018 til 2019, og kommunen bør ha ekstra fokus på barn som lever i familier med minimal inntekt over tid. Folk kan ha behov for økt kontakt med NAV-kontoret om sosiale tjenester under pandemien, og også råd og veiledning. Det er viktig at NAV-kontoret gir tjenesten «Opplysning, råd og veiledning» også på andre områder enn økonomi. Informasjon om de sosiale tjenestene på kommunens hjemmesider må være oppdatert og riktig.		
	Kommunen bør oppdatere hjemmesidene slik at informasjon om de sosiale tjenestene blir riktig. Kunnskap fra oppfølgingsarbeid viser at det blir viktig å arbeide videre med kompetanseutvikling på sosialtjenesteområdet for å forebygge svikt og uforsvarlige tjenester. På bakgrunn av økning i antall barn i lavinntektsfamilier bør kommunen arbeide aktivt og systematisk for å bedre oppvekstvilkår.		
 Gul	Fylkesmannen er bekymret for tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene for innbyggerne på Leka, og for om kommunen har tilstrekkelig fokus på oppvekstvilkår for barn og unge i lavinntektsfamilier		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilgjengelighet til de sosiale tjenestene generelt 2. Barn og unges oppvekstvilkår i familier med lav inntekt. 			

4.8 Integrering og bosetting

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Godt tilpassede tilbud innenfor norskopplæringen for barn, unge og voksne • Arbeids- og utdanningsrettet kvalifisering av innvandrere • Gode arenaer for hverdagsintegrering 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2018
Personer 16-25 år som verken er i videregående opplæring eller har fullført og bestått videregående opplæring (%)	100	-	33,9
Andel personer med innvandrerbakgrunn som er sysselsatt	57,9	-	63,1
Personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (%-andel blant alle med innvandrerbakgrunn)	32,6	-	27,5
<i>Kilde: IMDi.no. Personer med innvandrerbakgrunn omfatter både arbeidsinnvandrere, familieinnvandrede og flyktninger. For prosentvis fordeling mellom disse gruppene</i>			
Fylkesmannens bilde av området			
	Leka kommune bosatt flyktninger i 2017. De siste av disse vil ha avsluttet sitt gjennom introduksjonsprogrammet i 2020. Andelen personer med innvandrerbakgrunn i kommunen utgjør om lag 10 prosent.		
	Fylkesmannen mangler opplysninger her.		
	Andelen personer med innvandrerbakgrunn som er sysselsatt er noe lavere enn landssnittet. Andelen som bor i husholdninger med lavinntekt er noe høyere enn gjennomsnittet for landet. I aldersgruppen 16 – 25 er det ifølge statistikk fra IMDi en høy andel som ikke er i videregående opplæring eller har fullført den. A		
	Grunnleggende kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn er viktig for å forbygge utenforskap og avhengighet av offentlige ytelser på sikt. Norskopplæring og grunnskoleopplæring er viktig tiltak her. For noen kan et kvalifiseringsprogram være et egnet tiltak som grunnlag for overgang til arbeid.		
 Gul	Statistikken viser verdier over gjennomsnitt på en del indikatorer som beskriver tilknytning til arbeidsmarkedet og yrkesrettet kvalifisering hos personer med innvandrerbakgrunn.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn som ikke er i arbeid eller utdanning. 2. Kvalifiserende tilbud til unge med innvandrerbakgrunn som ikke har fullført/bestått videregående opplæring og som ikke er i videregående opplæring. 			

4.9 Barnehage

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring. • Et tilgjengelig barnehagetilbud for alle barn. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Pedagognorm: Andel barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjon (%)	100	100	64
Bemanningsnorm: Antall barn justert for alder og oppholdstid per årsverk i grunnbemanning	-	6,5	5,7
Utdanning: Andel barnehagelærere av grunnbemanning (%)	60	63	42
Fylkesmannens bilde av området			
	Leka kommune har 1 barnehage med 19 barn, 18 av dem på heltid. Dette tallet har vært stabilt de siste 5-6 årene (BASIL). Dette er over 98 % av barna på Leka (Kommunestatistikken).		
	Barnehagen har god pedagogdekking.		
	64% av ansatte i Leka barnehage har barnehagelærerutdanning. Kommunen ligger på landsgjennomsnittet når det gjelder antall barne- og ungdomsarbeidere.		
	Leka kommune oppfyller ikke bemanningsnormen. Ut fra alderskoregering skal denne være 6 barn per ansatt, Leka har 6,5 barn per ansatt. Det å oppfylle bemanningsnormen er et viktig mål for å sikre kvalitet i barnehagen.		
 Gul	Etter en risiko- og sårbarhetsanalyse vurderes som Leka kommune som gul. Det er spesielt kommunens ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk som er avgjørende for denne fargesettingen.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hva er årsaken til at barnehagen ikke oppfyller bemanningsnormen? 2. Hvordan jobber kommunen med å oppfylle bemanningsnormen? 			

4.10 Grunnskole

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Elever skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse. • Alle elever skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. • Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Nasjonale prøver 5. trinn, mestringsnivå 1, lesing ¹	0	28,6	22,7
Motivasjon, 7.trinn	4,2	3,5	3,8
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i norsk og matematikk på barnetr. ²	33	33	85/76
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i engelsk på barnetr. ²	0	0	60
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i norsk på ungdomstr. ²	33	0	74
1) Kilde: www.skoleporten.udir.no 2) Kilde: GSI *) Tall er unntatt offentlighet			
Fylkesmannens bilde av området			
	Leka kommune har en skole med 54 elever. Antall elever har vært nokså stabilt og variert fra 48 elever i 2009/10 til 56 elever i 2018/19.		
	Bedre resultater for NP for 8.trinn Bedre mobbetall både for 7. og 10. trinn. Fylkesmannen er kjent med at kommunen har høy deltakelsesprosent for lærere innen kompetanse for kvalitet.		
	Høy andel elever på mestrings nivå 1 i lesing på 5.trinn Elevundersøkelsen for siste skoleår viser at resultater for alle indikatorene er signifikant lavere enn tidligere år. Andel lærere som oppfyller kompetansekravene både på barnetrinnet og ungdomstrinnet er veldig lave.		
	Vi ser at Leka kommune har hatt store variasjoner i læringsresultater og læringsmiljø resultater fra år til år.		
 Grønn	Leka kommune har i løpet av siste fem årene forbedret både læringsresultater og læringsmiljøresultater. Leka kommune har deltatt i læringsmiljøprosjekt og oppfølgingsordningen. Kommunen har også benyttet seg i stor grad av kompetanse for kvalitet. Fylkesmannen ønsker likevel å rette oppmerksomhet mot kompetansekravene for lærere og vil oppfordre kommunen om å fortsette å arbeide med etter- og videreutdanning for lærere.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunen har store utfordringer med kompetansekravene til lærerne som underviser i norsk, matematikk og engelsk. Det er stort andel av lærere som ikke oppfyller kompetansekrav både på barnetrinnet og ungdomstrinnet. 2. Kommunen har hatt god utvikling i de siste fem årene, men vi ser at resultatene for 2019/20 viser en annen utvikling. 3. Kommunens arbeid med elevenes medvirkning og at elevstemmen høres i skolens arbeid. 			

4.11 Barnevern

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Barn skal ha rett hjelp til rett tid (forsvarlige tjenester) Kommunen må gjøre nødvendige forberedelser i forkant av kommende barnevernreform (ikrafttredelse 1.1.2022) Kommunen skal ha en forsvarlig akuttberedskap utenfor barneverntjenestens arbeidstid 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (%)	6,7	-	4,6
Barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (%)	-	4,4	4,8
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (%)	4,1	4,2	3,8
1) Landet uten Oslo *) Tall kan ikke offentliggjøres			
Fylkesmannens bilde av området			
	Leka kommune inngår i et interkommunalt samarbeid om barnevern med Nærøysund kommune. Ytre Namdal barneverntjeneste inngår i læringsnettverk på barnevernområdet, sammen med <i>Indre og Midtre Namdal</i> , hvor det arbeides med erfaringsdeling, tiltaks- og kompetanseutvikling på tvers av kommunegrenser. Statlige stillinger tildelt fra 2011 som etter 2022 inngår i kommunenes rammetilskudd utgjør 2,7 stillinger i Ytre Namdal.		
	Positiv utvikling på flere områder, særlig fristbrudd på undersøkelser og andelen barn med tiltaksplan (rapporteringstall siste halvår 2019).		
	Økning i akuttsaker i 2019, som har utfordret saksbehandlerkapasitet. Tjenesten har tidligere beskrevet utfordringer med rekruttering. Tjenesten har utfordringer med å oppfylle krav om tilsyn med barn i fosterhjem.		
	Liten tjeneste. Viktig med samarbeid ut over egen tjeneste (læringsnettverk), for å sikre tilstrekkelig tilgang på tiltak og kompetanse.		
 Gul	<p>Tjenesten har hatt en krevende periode hvor bl.a. saksbehandlerkapasiteten har blitt utfordret. Dette har medført brudd på lovpålagte oppgaver. Rapporteringstallene har vist positiv utvikling siste halvår på flere områder. Fylkesmannen har vurdert behov for dialogmøte med tjenesten, for å få ytterligere kunnskap om tilstandsbildet. Dialogmøtene ble planlagt gjennomført ved årsskiftet, men har av ulike grunner blitt utsatt. Det er ønskelig å få gjennomført et dialogmøte så snart situasjonen gjør det mulig.</p>		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Sikre tilstrekkelig tiltak, kompetanse og kvalitet i tjenesten, jf. Barnevernreformen Bruk og nytte av det etablerte læringsnettverket 			

4.12 Klima og miljø

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunene er gitt oppgaver og myndighet på hele klima- og miljøområdet, og kommunens oppfølging er avgjørende for å oppnå nasjonale miljømål. • Forholdet mellom akvakultur og verneområder i kommunen. • Klimatilpasning og utslippskutt. • Behov for vannovervåking i kommunen (kunnskapsgrunnlag) • Kartlegging av naturmangfold i forb. med arealplanlegging i kommunen. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2018
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt	-	-	53,9
Andel husholdningsavfall levert til materialgjenvinning, inkl. biologisk behandling	49,6	44,8	40,0
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	Det mangler data i KOSTRA for Leka kommune mht. husholdningsavfall og rensesanlegg for kommunalt avløp.		
	God vannkvalitet i Leka, men behov for overvåking av vannforekomster. Kommunen legger ned mye innsats i prioriterte kulturlandskap (kystlynghei som utvalgt naturtype). Kommunen er aktiv i klimanettverk.		
	Kommunen søker ikke midler gjennom klimasats, og det er behov for revisjon av klima- og energiplan. Det er behov for overvåking av vannforekomster for å bedre kunnskapsgrunnlaget.		
	Lavt folketall og negativ befolkningsutvikling gir utfordringer mht. tilgang til nødvendig kompetanse i kommunen. Utvalgt kulturlandskap er avhengig av aktivt jordbruk.		
 Gul	Klima- og miljøområdet i Leka kommune er vurdert samlet til middels risiko. Kommunens utfordringer ligger på områdene vannovervåking og klimasats. I tillegg vil vi peke på datamangel på noen KOSTRA-områder.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Det er viktig at Leka kommune rapporterer nøkkeltall til KOSTRA. 2. Kommunen oppfordres til å delta i støtteordningen klimasats, og å revidere egen klima- og energiplan. 3. Kommunen bør igangsette overvåking i vannforekomster. 			

4.13 Landbruk

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Landbruk over hele landet. • Økt verdiskaping. • Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser. • Aktiv bruk av skog i klimasammenheng. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Foretak med melkekvote ¹	21	21	7 831
Netto driftsresultat til landbruksforvaltning og landbruksbaserte næringsutvikling i pst. av brutto driftsinntekter	1,1	1,0	0,2
1) Kilde: Landbruksdirektoratet			
Fylkesmannens bilde av området			
	Fagmiljøet både i produsentmiljøet og i administrasjonen i kommunen er lite og sårbart for endringer.		
	Melkeproduksjon er den klart viktigste enkeltproduksjonen på Leka, men skjer nå på færre foretak. Leka har vært utvalgt kulturlandskap siden 2009. Kystlyngheia har nå status som nasjonalt svært viktig. Leka gjør et solid arbeid i eiendoms- og arealforvaltningen. Jordvern har vært en viktig premiss. Kommunen har årlig levert kontinuerlig ajourhold av AR5.		
	Det er ikke alle produksjoner man kan ha på Leka, hverken med tanke på transport eller naturgitte forutsetninger. Melkeproduksjonen er svært viktig for kommunen, på Leka foregår den på forholdsvis små bruk. Det er få bruk med løsdrift. Arealene er i bruk.		
	For Leka er det viktig å beholde og videreutvikle melkeproduksjonen. Rekruttering er en utfordring. Det utvalgte kulturlandskapet er svært godt skjøttet. Det er viktig framover med økt innsats, for å få nytta disse verdiene næringsmessig. Avgrensing av innmarksbeite i AR5 er utfordrende og bør ha fokus.		
 Grønn	Landbrukskontoret er aktivt og jobber godt på alle fagområdene. Det er positivt med samarbeidet man har med andre Namdalskommuner. I en liten kommune vil kvaliteten på forvaltningen være svært personavhengig og sårbart.		
Sentrale tema			
1. Hvordan kan kommunen styrke tilrettelegging og stimulering av jordbruksmiljøet både faglig og sosialt?			

4.14 Reindrift

Fokusområder					
<ul style="list-style-type: none"> • Offentlige myndigheters ansvar når det gjelder Grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk. • Reindriftens arealbehov skal ivaretas i alle planprosesser og reindriften skal sikres medvirkning. • Samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindriften sammenhengende bruksarealer. 					
Sentrale nøkkeltall	RBD¹ 2016²	RBD¹ 2017²	RBD¹ 2018²	Kommune 2018²	RBO³ 2018²
Antall siidaandeler	6	6	6	IA	40
Reintall, sluttstatus pr 31.03 (antall)	2295	2193	2218	IA	13743
Slakteuttak (kg)	6044	6703	6610	IA	68377
Reinbeiteareal totalt (km ²)	IA	IA	2420	82(75 ⁴)	IA
Særverdiområder for reindriften (km ²)	IA	IA	IA	3 (3 ⁴)	IA
Minimumsbeiter – seine vinterbeiter (km ²)	IA	IA	IA	82(75 ⁴)	IA
1) RBD – Fovsen Njaarke sijte/Fosen reinbeitedistrikt 2) Driftsårene 2015/16, 2016/17, 2017/18 3) RBO – Nord-Trøndelag reinbeiteområde 4) pst. av kommunens areal					
Fylkesmannens bilde av området					
	Det er Voengelh-Njaarke sijte som har rettighetene til reindrift i Leka. Sijten tilhører Nordland reinbeiteområde og reindriften forvaltes av fylkesmannen i Nordland. Reinbeitet på selve Leka (øya) er ikke brukt på mange år. Alt reinbeitearealet i kommunen er definert som sent vinterbeite.				
	Austra har gode vinterbeiter for rein, og det er få store inngrep her.				
	Kommunens planressurser er små og sårbare.				
	Trulig avhengig av eksternt plansamarbeid for å ivareta hensynet til reindriftsinteressene i arealplanleggingen.				
 Grønn	Det er snakk om små (men viktige) reinbeitearealer. Forutsetter trolig bruk av eksterne planressurser.				
Sentrale tema					
1. Leka bør i samarbeid med nabokommunene Nærøy og Bindal ha fokus på å sikre Austra som fortsatt vinterbeite for rein.					

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no |

www.fylkesmannen.no/trondelag